

Homílie II.

Miron Keruľ-Kmec

Miron Kerul'-Kmec

HOMÍLIE

II.

2023

© *Miron Kerul'-Kmec*

Imprimatur:

J.E. Msgr. Ján Hirka
prešovský sídelný biskup

j. č. /2002 - Prešov

Nihil obstat:

Mgr. František Dancák

Úvod

Dnešné ohlasovanie Božieho slova stavia do popredia jeden druh kázne – homíliu. Toto stanovisko potvrdzuje aj Druhý vatikánsky koncil, keď v čl. 52 Konštitúcie o posvätnej liturgii vyhlásil: „Veľmi sa odporúča homília ako súčasť samej liturgie; v nej sa cez liturgický rok vysvetľujú z posvätného textu tajomstvá viery a zásady kresťanského života.“ Inštrukcia *Inter Oecumenici*, v čl. 53 vysvetľuje, akú homíliu majú na mysli konciloví otcovia: „Pod homíliou sa rozumie vyjsť zo svätého textu, urobiť vysvetlenie buď s aspektu čítaného Svätého písma, alebo iného textu..., majúc pritom pred očami aj slávené mystérium aj zvláštne potreby poslucháčov.“ Homília je teda najplnšou formou kázne.

Slovo homília znamená familiárny rozhovor. Asi taký, aký viedol vzkriesený Pán s učeníkmi na ceste do Emauzy: „Zhovárali sa o všetkom, čo sa prihodilo“ (Sk 24, 14).

Dostáva sa nám do rúk druhý zväzok homílií od Mirona Kerul-Kmeca, známeho svojimi homíliami a zbierkami príkladov vydaných nielen tlačou, ale uverejnených aj na internete (PRAMENE – www.homily-service.sk). Autor v nich citlivo rozoberá hodnoty dnešného života a zrozumiteľnou formuláciou právd ich aplikuje na naliehavé otázky moderného človeka a jeho problémy. K tomu pridal svoje rečnícke nadanie, odvahu a vernosť pravde Evanjelia a Cirkvi.

Nech nám tieto homílie pomôžu nanovo pochopiť „tajomstvá viery a zásady kresťanského života“.

František Dancák

Svätá a veľká nedeľa Paschy

Jn 1, 1-17

AI Istý americký náboženský časopis uverejnil krátku meditáciu Francine M. O'Connorovej. V úvode autorka spomenula príhodu, ktorá ju veľmi oslovila. Jej malá susedka, šesťročná Terezka, ju často navštevovala. Francine jej vždy niečo prečítala zo Svätého písma. Keď raz skončila čítanie state o uzdravení slepého Bartimeja a chcela odložiť Sväté písmo, malá Terezka, plná údivu nad tým čo počula, sa dôrazne spýtala: „A čo sa potom stalo?“¹

KE Dnes oslavujeme sviatok sviatkov – Vzkriesenie nášho Pána Ježiša Krista. Na jednej strane sme naplnení sviatočnou atmosférou, ale na druhej strane sa možno pýtame: Môže nám tento dôverne známy sviatok ponúknuť niečo nové?

DI Ako dospeli kresťania si myslíme, že poznáme všetko o Ježišom živote. Mnohí z nás azda dokážu recitovať naspamäť niektoré časti z evanjelia. Toto vedomie však môže spôsobiť, že stratíme schopnosť údivu nad mocnými skutkami a divmi nášho Boha. A keď sa stratí údiv, či skôr akési nadšenie, stratí sa aj schopnosť nachádzať v Božom slove, v liturgii a modlitbe niečo nové... inšpirujúce.

Skúsme si osvojiť údiv malej Terezky a pýtať sa s ňou: „A čo sa potom stalo?“

Ježiš uzdravil muža posadnutého nečistým duchom! A čo sa potom stalo? Ježiš očisťuje malomocných. A čo sa potom stalo? Ježiš lieči ochrnutého. A čo sa stalo potom? Ježiš uzdravuje človeka s vyschnutou rukou. A potom sa čo stalo? Ježiš uzdravuje ženu trpiacu na krvotok. A čo sa potom stalo? Ježiš vzkriesil Lazára z mŕtvych. A čo sa potom stalo?

Ježišovo telo bolo uložené do hrobu. A čo sa potom stalo?

„Ráno prvého dňa v týždni, ešte za tmy, prišla Mária Magdaléna k hrobu a videla, že kameň je od hrobu odvalený. Bežala teda a prišla k Šimonovi Petrovi a k inému učeníkovi, ktorého mal Ježiš tak rád, a povedala im: «Odniesli Pána z hrobu a nevieme, kde ho položili»“

¹ O'CONNOR, F.: *Then What Happened*. Ligourian Magazine.

(Jn 20, 1-2).

A čo sa potom stalo?

„Večer v ten istý prvý deň v týždni, keď boli učeníci zo strachu pred Židmi zhromaždení za zatvorenými dverami, prišiel Ježiš, stal si doprostred a povedal im: «Pokoj vám!»“ (Jn 20, 19).

A čo sa potom stalo?

„Ako to povedal, ukázal im ruky a bok. Učeníci sa zaradovali, keď videli Pána. A znova im povedal: „Pokoj vám! Ako mňa poslal Otec, aj ja posielam vás.“ Keď to povedal, dýchol na nich a hovoril im: «Prijmite Ducha Svätého»“ (Jn 20, 20-22).

A čo sa potom stalo?

Tu vystúpil Peter s Jedenástimi a zvýšeným hlasom povedal zhromaždenému zástupu: „Mužovia judejskí a všetci, čo bývate v Jeruzaleme, aby vám toto bolo známe, počúvajte moje slová!... Boh u vás potvrdil muža, Ježiša Nazaretského, mocnými činmi, divmi a znameniami, ktoré, ako sami viete, Boh skrze neho medzi vami urobil... Boh ho vzkriesil a zbavil múk smrti, lebo ho nemohla držať vo svojej moci... Nech teda s istotou vie celý dom Izraela, že toho Ježiša, ktorého ste vy ukrižovali, Boh urobil aj Pánom, aj Mesiášom“ (Sk 2, 14. 22. 24. 36).

A čo sa potom stalo?

„Všetci, čo uverili, boli pospolu a všetko mali spoločné. Predávali pozemky a rozdeľovali ich všetkým, podľa toho, ako kto potreboval. Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm. Chválili Boha a boli milí všetkému ľudu. A Pán každý deň rozmnožoval tých, čo mali byť spasení (Sk 2, 44-47). A hlásali Božie slovo. Hlásali vzkrieseného Krista. A obrátili svet hore nohami!

PAR A čo sa deje teraz? Aké zmeny koná viera v vzkrieseného Krista v našich životoch? Boh, ktorý nás miluje od večnosti, daroval nám tento pozemský život, aby sme raz mohli spoznať večný život. Každý z nás má však príležitosť vstúpiť už teraz do skúsenosti večného života a konať podľa nej. Ježiš totiž povedal: „A večný život je v tom, aby poznali teba, jediného pravého Boha, a toho, ktorého si ty poslal, Ježiša Krista“ (Jn 17, 3).

Spoznať Boha znamená zakúsiť jeho lásku k nám i k všetkým ľuďom tejto zeme. Konat' podľa tejto skúsenosti znamená milovať všetkých bratov a sestry, ktorí vstupujú do cesty nášho života. Urobme to a vyprodukuje veľa dobrého ovocia. Urobme to a budeme naplnení radosťou – radosťou Paschy, radosťou Vzkriesenia, radosťou zo začiatku nového života.

MY Amerhastov zvon je hra, v ktorej britská herečka Júlia Harrisová hrá spisovateľku Emily Dickinsonovú. V prvom dejstve je obecnstvo oboznámené s Emiliným náboženským problémom. Pochádzala z náboženskej, puritánskej, bigotnej rodiny, v ktorej otec bol pánom. Povinné návštevy kostola, povinná denná modlitba, atď. Na to sa do života tejto veľmi citlivej ženy dostáva duch rebelantstva. Začala spochybňovať niektoré spôsoby a zvyky s ktorými vyrastala. Avšak zostala hlboko veriacou ženou. Jej poézia prezrádza citlivé uvedomenie si Božej prítomnosti vo svete a hlboké presvedčenie o veľkom tajomstve života a smrti. Emily Dickinsonová zápasila s pochybnosťami a strachom z Boha a z náboženstva, ako každý z nás, z času na čas. Ale tu prichádza vyvrcholenie hry, kde hovorí: „Som si istá, že žiaden človek nebude skutočne šťastný, pokiaľ nebude schopný povedať: Milujem Krista.“²

ADE Hľadanie odpovede na otázku malej Terezky „A čo stalo potom?“ nás priviedlo k poznaniu, že prví kresťania „obrátili svet hore nohami“. Dali mu skrze vieru a lásku k Spasiteľovi nádej na krajší svet ako aj perspektívu večného života. Dnešný sviatok nám však dáva aj inú otázku: „Čo sa stane dnes a zajtra v našom živote?“ Ak máme nasledovať konanie prvých kresťanov, ktoré vyvieralo z viery v Ježišovo vzkriesenie, tak aj my by sme mali obrátiť tento svet „hore nohami“, aby sme mu dali novú nádej, nové smerovanie a skutočné šťastie.

2 McARDLE J.: 150 príbehov pre kazateľov a učiteľov. Bez údajov, s. 31.

Pondelok Svetlého týždňa

Jn 1, 18-28

AI Ak sa človek chce na niekoho obrátiť s vážnou prosbou, alebo niekomu chce niečo vážne povedať, obyčajne hľadá vhodnú príležitosť. Celkom intuitívne cíti, že v nevhodnom čase by jeho úmysel nedopadol celkom dobre.

Toto platí aj v duchovnej oblasti. Preto teraz, keď sme predchádzajúcim liturgickým obdobím dobre naladení na duchovné záležitosti, Božie slovo nám prináša vážne posolstvo.

KE Evanjelista Ján nám predkladá svedectvo sv. Jána Krstiteľa. Každý, kto hľadá akýsi stručný návod na prežívanie veľkonočného obdobia, musí byť oslovený citáciou proroka Izaiáša: „Vyrovnajte cestu Pánovi!“ (Jn 1, 23).

DI Človek mnohokrát rekapituluje svoj život, uzatvára a hodnotí jeho jednotlivé úseky. Ale vždy pred sebou vidí novú perspektívu, nové ciele. My sme podobne zakončili radostnou Paschou pôstne obdobie. V tomto čase sme vzali svoj vzťah k Bohu pod drobnohľad a snažili sme sa spoznať a odstrániť naše chyby, hriechy a slabosti. Pred nami je nové obdobie, ktoré budeme prežívať v radostnej veľkonočnej nálade. Ale uvedomujeme si, že ani toto obdobie neprináša prázdniny pre duchovný život. Tak trochu na to upozorňuje aj dnešné čítanie z evanjelia. Prenáša nás na začiatok Ježišovho verejného účinkovania. Pred nami sa bude postupne odvíjať záznam udalostí a poučení, ktoré nám evanjelista zachovali. Tento kolobeh liturgického života, ktorý sme už toľkokrát prežili, je opätovnou Božou ponukou spásy.

PAR Výzva sv. Jána Krstiteľa nás vedie k bdelej spolupráci s Božou milosťou. Príchod Boha do ľudskej duše je tajomstvom. Prvú a hlavnú iniciatívu má Boh sám. On určuje kedy a ako zaklope na dvere ľudskeho srdca. Človek sa však môže na tento príchod Božej milosti pripraviť. Táto príprava nie je však v pasívnom očakávaní tejto veľkej chvíle, ale vo vedomom odstraňovaní prekážok, ktoré jej stoja v ceste. Tí, ktorí sa v duchovnom živote priblížili k dokonalosti, hovoria, že najväčšou prekážkou je naša vlastná vôľa. Myslia tým skôr zneužitie naše vôle na ospravedlnenie toho, čo zatarasuje cestu, po

ktorej chce Pán prísť k nám. Toto vyčíta sv. Ján Krstiteľ tým, ktorí ho oslovili: „Medzi vami stojí ten, ktorého nepoznáte“ (Jn 1, 26).

A tak dnes, keď sa sviatočné chvíle pomaly završujú, dostávame pozvánku do ďalšej etapy nášho duchovného života. Ak ju prijme, budeme prežívať nasledujúce všedné dni v bdlosti, ktorá umožní spoznať príchod Božej milosti. Môže sa tak stať vo chvíľach modlitby, pri prijatí Eucharistie, alebo v rôznych nepatrných či vážnych životných situáciách. Ak budeme bdieť, bude to vždy začiatok niečoho nového a krásneho v našom živote.

MY Zahraničná i slovenská tlač pred časom informovala o tom, že 30-ročná Talianka Antonella Mocciová, vo svete modelingu známa ako Hella, sa rozhodla zanechať svet módných castingov a prehliadok a vstúpiť do kláštora. Vo svete modelingu spôsobila táto správa značný rozruch.

A Mocciová pracovala pre takých známych návrhárov ako Trussardi či Laura Biagotti a jej život bol okrem predvádzania exkluzívnych modelov šiat spojený aj so životom v luxusných hoteloch a s hŕfmi obdivovateľov. Bývala modelka však oznámila, že toto všetko už patrí minulosti. „Rozhodla som sa nasledovať Boha,“ vyhlásila po audiencii u pápeža Jána Pavla II.

V živote spomínanej topmodelky Helly spôsobila životný zlom smrť jej otca. Zomrel v dôsledku ťažkej choroby v čase, keď mala 25 rokov. Priznala, že táto strata spôsobila v jej duši veľkú ranu, a tak začala hľadať útechu u rádových sestier. Neskôr sa prihlásila ako dobrovoľníčka na pomoc bezdomovcom a značnú časť svojich úspor venovala charite. Vyhlásila, že túžba pomáhať ľuďom je silnejšia ako práca modelky. Začala študovať teológiu a vstúpila do rehole. Po požehnaní pápežom Jánom Pavlom II. vyhlásila: „Nehanbím sa za svoju minulosť, ale topmodelka Hella už neexistuje. Narodila sa sestra Elizabeta.“³

ADE Hľa, táto modelka dokázala spoznať v ťažkej životnej situácii Božiu milosť a zmenila úplne svoj život. Prosme Vzkrieseného, aby nám daroval podobného bdelého ducha.

³ Katolícke noviny 1999, č. 5, s. 6.

Utorok Svetlého týždňa

Lk 24, 12-35

AI „Tak, a máme po sviatkoch!“ Toto dnes skonštatoval jeden môj známy v rozhovore. A určite nebudem ďaleko od pravdy, ak poviem, že podobné konštatovanie ste aj vy včera–dnes povedali, alebo vypočuli. Čo sa skrýva za takýmto konštatovaním? Je to ľútosť, že pekné sviatočné dni sú za nami? Alebo je to skôr predstava všedných dní, ktoré sú pred nami? Zdá sa mi, že tu ide skôr o ten druhý prípad. Sviatočné dni dávajú zabudnúť na problémy a zápasy všedných dní... Azda preto tá tichá nostalgia...

KE Bude preto pre nás dobré, aby sme sa si uvedomili to, čo už mnohí považujú za ošúchanú frázu kazateľov. Tá fráza spočíva v rade, že máme prežívať každý deň svojho života v tejto veľkonočnej atmosfére.

DI A teraz ste určite v pokušení reagovať rovnako, ako mnohí pred vami. Môžete namietat: Ako môžem prežívať veľkonočnú radosť vo chvíli, keď sa chvejem o zamestnanie, alebo keď zamestnanie už nemám; keď mi to nevychádza s peniazmi; keď mi dieťa príde domov so zlými známkami; keď môj manžel je neustále opitý; keď mi nič nevychádza tak, ako si prajem? A to nespomínam rôzne skúšky a okolnosti života, kedy sa človek nazdáva, že sa zosypalo všetko, na čom budoval, že všetko, čomu veril, je iba ilúziou. Človek má v takýchto chvíľach všetko nechať a niekam utiecť.

Napriek všetkým týmto skutočným a pravdivým výhradám sme pozvaní prenášať atmosféru sviatočných dní do všedného života. Toto pozvanie sprevádza aj poučenie, ako to uskutočniť.

PAR Evanjelium nám dnes rozpráva o ceste dvoch apoštolov do Emauz. Ich duchovné rozpoloženie bolo veľmi zlé. Boli smutní a malomyselní. Ukrižovaním Ježiša Krista sa zosypal zmysel ich života spolu s predstavovanou budúcnosťou. Ich putovanie zrejme bolo iba pokusom o útek pred zmätenosťou, ktorý panovali v ich srdciach.

Týchto smutných a malomyselných apoštolov sa ujíma ich vzkriesený Majster. Neprezrádza hneď svoju totožnosť. Začína im vykladať Sväté písmo. Rozpráva im miesta, ktoré hovoria o Mesiášovi. Ale ani

potom sa im nedáva spoznať. Necháva, aby Božie slovo pôsobilo v ich srdciach a umožnilo im všetko pochopiť. A skutočne, pri lámaní chleba apoštoli spoznávajú Krista.

Ani nám, bratia a sestry, nie je Kristus v ťažkých chvíľach vzdialený. Stačí len otvoriť Sväté písmo a čítať. Božie slovo pôsobí ako liek, ktorý utešuje a myšlienkam dáva správny smer. Človek dokáže odrazu pozerat' na svoj stav celkom z iného uhla, pochopí akoby viac a dokáže vyhnat' malomyseľnosť a smútok. A vtedy v duši zavládne sviatočná atmosféra.

MY Pekne to vykresľuje skúsenosť istého kňaza, ktorého biskup preložil na inú farnosť. Veľmi ťažko to prijímal. Myslel na započatú prácu s mládežou, na rozvíjajúce sa spoločenstvo vo farnosti, ktorú opustil. Prvé týždne v novej farnosti bol vlastne ešte v duchu vo svojej bývalej farnosti. Nevedel, čo má zo sebou robiť. Začal si teda čítať starozákonné rozprávania o povolání Abraháma. A prišla zmena, o ktorej po rokoch povedal:

„Pochopil som, že Abrahám opustil všetko, aby nasledoval Boží hlas. Toto mi pomohlo pochopiť, že ma Boh chce tu, v tejto farnosti. A teraz, s odstupom času vidím, že to bolo skvelé rozhodnutie. Cítim, že moje miesto je teraz tu.“

Tento kňaz žije spokojný a šťastný vo svojej kňazskej službe. Božie slovo mu pomohlo rozohnať ťažké mraky smútku a malomyseľnosti.

ADE Bratia a sestry! Prijmíme túto radu a užívajme ju. Nemôžeme očakávať, že Božie slovo šmahom ruky vyrieši otázku nezamestnanosti alebo odstráni nepríjemné neresti našich najbližších. Ale celkom určite odoženie ťažké mraky smútku a malomyseľnosti, za ktorými sa skrýva pochopenie a riešenie našich ťažkostí, ako aj nádej krajšej budúcnosti. A toto nám zaiste uchová sviatočnú atmosféru v každý všedný deň.

Tomášova nedel'a

Jn 20, 19-31

AI „Ty si ale neveriaci Tomáš!“ – takto zvykneme pomenovať človeka, ktorý sa tvrdošijne bráni prijať pravdu, ktorú mu predkladáme. Toto pomenovanie vzniklo na základe evanjeliového rozprávania o sv. apoštolovi Tomášovi, ktoré sme si dnes vypočuli. Bolo by však zlé, keby nás táto zaužívaná fráza zviedla k predstave, že sv. Tomáš bol bez štipky viery. To by nebola pravda.

KE V konaní sv. Tomáša môžeme spoznať všetkých ľudí dobrej vôle, úprimne hľadajúcich, možno trochu opatrných, ale predsa pripravených prijať dar viery.

DI Azda postoj sv. Tomáša lepšie pochopíme, ak si ho porovnáme s postojom vtedajších náboženských predstaviteľov – veľkňazov a starších.

Sv. Tomáš patril medzi Ježišových učeníkov. Nasledoval ho, načúval jeho náuke. To, že bol Ježišovi hlboko oddaný, dosvedčuje epizódka z evanjelia, keď sa Ježiš Kristus rozhodol ísť do Judey, aby vykonal zázrak vzkriesenia svojho priateľa Lazára. Učeníci ho odhovárali. Pukazovali na nebezpečenstvo, ktoré mu hrozí od Židov. No sv. Tomáš povedal ostatným učeníkom: „Pod'me aj my a umrime s ním“ (Jn 11, 16). Tento fakt svedčí o jeho veľkej láske k Ježišovi.

Pokiaľ ide o prejav akejsi nevery v dnešnom evanjeliu, nie je mu vlastne ani čo vyčítať. Dožaduje sa vlastne takého dôkazu, aký Kristus poskytol ostatným apoštolom, keď sa im zjavil. Je opatrný. Neodmieta túto pravdu definitívne. Chce dôkaz. A ten mu Kristus vo svojej láskavosti poskytuje. A sv. Tomáš vo viere vyznáva: „Pán môj a Boh môj!“ O niekoľko rokov túto svoju vieru a lásku potvrdzuje, keď zomiera mučeníckou smrťou pre Krista.

Veľkňazi a starší však nedávajú žiadne podmienky. Od samého začiatku verejného účinkovania Ježiša Krista odmietajú uznať ho za Božieho Syna. Na zázraky reagujú tak, že ho označujú za spojenca zlých duchov (porov. Mt 12, 24). Rúhajú sa mu, keď visí na kríži a vysmieávajú sa mu (porov. Mt 27, 42). Aj voči prázdnemu hrobu zaujali odmietavé stanovisko: podplatili stráž, aby rozprávali, že Ježišovo telo

ukradli učeníci (porov. Mt 28, 11-15). Hľa, toto je postoj nevery, toto je postoj odmietania pravdy!

PAR Pri pohľade na toto porovnanie je zrejmé, že sv. Tomášovi prívlastok „neveriaci“ vlastne dávame neprávom. Prežil svoju krízu viery, ale len preto, že bol „hľadačom pravdy“, otvorený pre Božiu milosť. Mnohí kresťania museli k svojej viere dôjsť podobnou cestou, aby nakoniec vyznali spolu s ním: Pán môj a Boh môj!

Viera je Boží dar, ktorý dostáva každý, kto Krista úprimne hľadá a túži po ňom.

Keď sa jeden môj známy nast'ahoval do svojho nového domu, strávil jeden celý deň inštaláciou antény na príjem televízneho signálu. Umiestnil anténu na jednom mieste a utekal k televízoru. Pokúšal sa naladiť jednotlivé signály. Ale beda! Čo zachytil – na to sa nedalo pozerat'. Premiestnil teda anténu na iné miesto. Znovu ladil – a bolo to už oveľa lepšie. Ešte veľakrát ju pootočil do rôznych smerov, kým ho kvalita obrazu uspokojila.

Podobne si máme počínať aj my. Naša viera nemôže byť len hocijako vztýčená anténa. To nedáva zmysel. Niekedy sa musíme trochu potrápiť, aby sme sa natočili k Bohu správnym smerom. Televízor je nanič, ak v ňom nemôžeme pre zlý príjem sledovať televízne programy. Podobne viera neprinesie človeku radosť a šťastie, pokoj a nadšenie pre Božie veci, ak je človek zle zameraný na Boha.

MY Kórejská princezná Lee, ktorá sa v šesťdesiatom druhom roku stala kresťankou, povedala: „Niežeby boli v našom predchádzajúcom živote chýbali šťastné dni, ale nedá sa to ani porovnať so šťastím, ktoré nám priniesla viera.“ A istý Vietnamec, ktorý sa obrátil z konfucianizmu, sa vyslovil v kruhu veriacich: „Vy kresťania, ktorí vlastníte vieru takpovediac od narodenia, ani len netušíte, aký poklad ste dostali do vienka. To môžeme vedieť iba my, ktorí sme blúdili jeden celý ľudský život, ktorí sme museli prechádzať tmou, strachom, neistotou a horkosťou. Nosím pokoj v srdci odvtedy, ako som našiel Krista.“⁴

ADE Bratia a sestry! Vzkriesený Pán hovorí, že blahoslavení, šťastní sú tí, ktorí nevideli dôkaz, aký poskytol apoštolovi Tomášovi,

4 HLINKA, A.: *Ozvena Slova 4*. Bratislava : Vydavateľstvo Alfa, 1993, s. 69.

a napriek tomu uverili. Toto prisľúbenie je určené nám. Skúsme sa preto čo najlepšie „nasmerovať“ na nášho Pána, aby sme vymenili vieru mŕtvu, pozostávajúcu azda len z nejakých náboženských zvykov, za vieru živú, ktorá prináša šťastie, pokoj, nadšenie pre Božie veci, ale hlavne spásu.

Nedeľa myronosičiek

Mk 15,42 - 16,8

AI Počas vojnových konfliktoch v bývalej Juhoslávii sa zrodil tento vtip.

Pravoverného moslima zastavili jeho priatelia a hovorili mu: „Ako to, že tvoja žena ide pred tebou? Ved' v našich svätých spisoch je jasne napísané, že žena má kráčať za mužom!“

Moslim s pokojom odpovedal: „Viem, že to Mohamed takto prikázal. Ale to ešte nevedel nič o mínových poliach.“

Zaiste mi na to poviete, že je to nepekný vtip. A ja s vami súhlasím. Použil som ho len preto, aby som ilustroval, aké nepekné a nedôstojné miesto prisudzujú niektoré náboženstvá alebo i spoločenské zvyky v rôznych krajinách ženám. Kresťanstvo však pomohlo napraviť mnohé z týchto deformácií, pretože pozerá na ženu s úctou a ochraňuje jej dôstojnosť.

KE Dnešná nedeľa má názov: Nedeľa myronosičiek. Evanjelium nám približuje zbožné ženy, ktoré chceli prejaviť Ježišovi Kristovi akýsi posledný skutok lásky: pomazať podľa obyčaje jeho telo voňavými olejmi. Ich láska bola odmenená. Stali sa prvými, ktorým bolo zvestované, že Kristus vstal z mŕtvych.

DI Nebolo by však správne, keby sa naša pozornosť sústredila len na tieto ženy. Bez toho, aby sme opomenuli ich skutok lásky, musíme rozšíriť svoju pozornosť na všetky ženy všetkých čias, ktoré zohrali mnohokrát neocenenú, nepovšimnutú, ale veľmi dôležitú a významnú úlohu v toku ľudských dejín.

Ženy myronosičky sú určitým obrazom, v ktorom môžeme spoznať kresťanské matky, ktoré boli a sú prvými zvestovateľmi evanjelia novej generácie; rehoľníčky, ktoré skryté pred pohľadom sveta vykupujú svet modlitbami a obetami; ženy, ktoré slúžia Kristovi skrze opateru chorých, bezvládných a starých. Tieto ženy sa nedostanú na prvú obálku časopisu, či na prvé miesto v televíznych správach. Boh im však zaiste rezervuje prvé miesta v nebi.

Je dôležité, aby sme sa ponorili do rozjímania tejto dnešnej témy. Ved' sme svedkami, ako dnešná doba nedôstojne zaobchádza so ženou.

Mnohokrát ju degraduje iba na prostriedok na získanie zisku. Od nás kresťanov sa preto očakáva, že budeme v tejto dobe svedčiť o veľkej dôstojnosti a o veľkom poslaní ženy.

PAR Mohli by sme teraz rozprávať veľké množstvo svedectiev, príkladov, spomienok, ktoré by ukázali veľkosť a vznešenosť pravého poslania ženy. No to sa nedá. Spomeniem za všetky iba jedno svedectvo.

„Všetko sa to začalo mojou asistentkou,“ spomínal istý lekár na svoje obrátenie. „Bola to síce jednoduchá žena, matka piatich detí. Mala však v sebe toľko pokoja, toľko priateľskosti, korektnosti, vyrovnanosti, vyžarovalo z nej čosi také podmaňujúce a súčasne pozdvihujúce, že ma to zaujalo a zároveň pobádalo skúmať, kde je prameň všetkých týchto vlastností. Mal som sa to dozvedieť postupne. A to bola jej ďalšia prednosť. Pomocou nej som spoznával Boha, začal som sa modliť, čítať Sväté písmo. Počas prechádzok som veľa premýšľal o svojej existencii a tak pomaly, ale iste Boh vstupoval do môjho života. A keď som ho spoznal, vyvodil som z toho radikálne dôsledky. Zanechal som svoje povolanie a vstúpil do kláštora.“⁵

MY Bratia a sestry. Teraz zaiste myslíme na všetky tie ženy – naše matky, tety, učiteľky a všetky ostatné – ktoré vstúpili do nášho života a zanechali v ňom stopu dobra, lásky... Cítíme, že by bolo potrebné niečo povedať... poďakovať... Pápež Ján Pavol II. to urobil za nás všetkých. Povedal: „Cirkev teda ďakuje za všetky ženy a za každú osobitne: za matky, sestry, manželky. Za ženy zasvätené Bohu v panenstve, za ženy, ktoré sa venujú službe toľkým ľuďom, čakajúcim na nezištnú lásku druhej osoby, za ženy, ktoré bedlia nad človekom v rodine, ktorá je základným znakom ľudského spoločenstva, za ženy konajúce prácu v zamestnaní, za ženy, na ktoré nezriedka doliehala veľká spoločenská zodpovednosť, za ženy „dokonalé“ i za ženy „slabé“ - za všetky, tak ako boli myslené Bohom v celej kráse a bohatstve ich ženskosti.“

ADE Dnes, keď sme svedkami znevažovania a často nedôstojného zaobchádzania s ženou hlavne prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov, prinášajme svetu svedectvo o kráse, dôstojnosti

5 MATEJE, A. H.: *Ozvena Slova 2*. Zagreb : Grafički zavod LOGOS, 1989, s. 17.

a veľkom poslaní ženy, ako to vidí Cirkev. Toto bude nielen naplnením Božej vôle, ale aj našim poďakovaním všetkým „myronosičkám“, ktoré vstúpili do našich životov a obohatili ich.

Nedeľa uzdravenia ochrnutého

Jn 5, 1-15

AI Okolie rybníka Betsata zaiste nebolo tým najpríjemnejším miestom v Jeruzaleme. Rybník sa nachádzal pri Ovčej bráne. Tadiaľ hnali do mesta ovce a ostatné zvieratá, ktoré boli neskôr obetované v chráme. Zem musela byť rozrytá a znečistená podobne, ako to vidíme pri poľnohospodárskych družstvách, ktoré sa venujú chovu dobytka. No oveľa horším dojmom muselo pôsobiť to množstvo chorých, ktorí čakali na okamih, kedy sa v rybníku zvíří voda. Kto prvý vošiel do zvířenej vody, bol uzdravený. Celé to miesto pozostávalo z akýchsi piatich úrovní vykopaných v zemi. Schody viedli cez všetky úrovne k rybníku. Všade ležali chorí, slepí, chromí a ochrnutí. Bolo to miesto, kde vládla zloba a nenávisť. Hádky a bedákania tvorili neustálu zvukovú kulisu tohto miesta. A všetka táto zloba tohto miesta sa zmnohonásobila vo chvíli, keď sa zvířila voda v rybníku a medzi chorými nastal boj o to, kto prvý vstúpi do rozvířenej vody.

KE A na toto miesto ľudskej biedy vstupuje Boh so svojou mocou.

DI Ochrnutý muž, ktorého spomína sv. evanjelista Ján, bol skutočným chudákom. Nielenže trpel svojím telesným postihnutím, ale strávil 38 rokov na tomto nepríjemnom mieste. A k tomu ešte i bez nádeje, že bude uzdravený (porov. Jn 5, 7). Toto duchovné utrpenie bolo azda väčšie než to telesné. Azda práve preto sa pri ňom zastavil náš Spasiteľ. Boh sa zastavil pri človeku – opusteným, bezvládnym, ponoreným do beznádeje. Boh sa zastavil pri človeku, ktorý sa už azda vzdal všetkých nádejí a túžob a pasívne čakal na koniec svojho biedneho života. Boh zasal pri tomto človeku a svojim mocným slovom rozkázal: „Vstaň, vezmi si lôžko a chod!“ (Jn 5, 8). A tento človek po 38 rokoch nadobúda zdravie a môže odísť z tohto miesta.

PAR Ako veľmi je tento svet podobný tomuto nepríjemnému okoliu rybníka Betsata. Či v ňom nenachádzame mnoho ochrnutých, slepých a hluchých voči pravde? Či v ňom nenachádzame čakajúcich na nejaký zázrak, ktorý by ich vyslobodil z biedneho položenia? Či v ňom nenájdeme mnohých, ktorí hádkami a odstrkovaním druhých nehľadajú pre seba výhodu? Či v ňom nenájdeme mnohých, ktorí sa

už vzdali všetkých nádejí na možnú zmenu a pasívne čakajú na koniec svojho života? A možno my sami sa nachádzame kdesi medzi touto spoločnosťou – neschopní vymaniť sa z tohto stavu.

Boh však prichádza i k nám. Jednému hovorí: „Odpusť a choď!“ Ak odpustíš – budeš uzdravený a budeš schopný oslobodiť sa od dusivej atmosféry hnevu a nenávisť. Inému hovorí: „Miluj a choď!“ Láska umožní preťať ten bludný kruh, ktorý v živote vytvoril egoizmus. Ďalšiemu zas: „Zanechaj klamstvo a choď!“ Pravda človeka vždy vyvedie zo slepých uličiek.

Boh k nám prichádza a hovorí: „Rob pokánie a nasleduj ma!“ Nikto z nás nemusí žiť v dusivej atmosfére tohto sveta zbavenej všetkej nádeje na zmenu. Stačí len uposlúchnuť mocné Božie slovo, ktoré k nám zaznieva.

MY Na stretnutí mladých katolíkov v Rimini v Taliansku (Meeting 1983) sa prihlásila k slovu Angela Corradi, 33-ročná žena, ktorá posledných päť rokov žila vo väzení pre rôzne priestupky, ktorých sa dopustila i so zbraňou v ruke. Boha nehládala. Ale Boh sa jej postavil do cesty. Raz večer, keď sa pripravovala na protizákonný čin, akoby počula Božie: „Ja jestvujem!“

To jej stačilo. Zmenila smer... Svoj dlhší príspevok zakončila týmito slovami: „Ja som bola väznená spoločnosťou. Teraz som väznená Kristom. On je mojou láskou. A cez neho je moja láska nasmerovaná na všetkých mojich bratov a sestry v žalári.“⁶

ADE I v našom živote môže nastať podobná nádherná zmena. Môžeme mať nový život. Je iba na nás, či budeme dostatočne bdeli, aby sme zachytili ten okamih milosti, v ktorom zaznie otázka: „Chceš ozdraviť?“ (Jn 5, 6).

⁶ VRABLEC, J.: *V službe Slova A. Rim* : SÚSCM, 1990, s. 219.

Nedeľa Samaritánky

Jn 4, 5-42

AI Počas minuloročnej dovolenky (2001) som navštívil Červený kláštor. Keď som obdivoval krásu tamojšej prírody, zbadal som prichádzať skupinu detí. Boli to žiaci na školskom výlete. Mali za sebou asi náročnú túru, pretože išli z nohy na nohu, pomaly a bez rečí. Keď dorazili k lavičkám, akoby na povel vytiahli „proviant“ a pustili sa do neho. O pár minút sa táto skupinka unavených detí zmenila na nepoznanie. Začali pobežovať hore-dole nahlas sa prekrikovali... Krátke občerstvenie ich zmenilo na nepoznanie.

Poviete, že na tom nie je nič čudné. Je to celkom normálne. A ja s vami súhlasím. Tento obraz som použil preto, aby sme si uvedomili, že naše telo potrebuje potravu na doplnenie chýbajúcej energie.

KE Naša duša tiež pociťuje hlad a smäd, hoci je iného rázu než hlad a smäd tela. Samaritánka túto túžbu ľudskej duše vyjadrila – hoci nie vedome – slovami: „Pane, daj mi takej vody, aby som už nebola smädná...“ (Jn 4, 15).

DI Prosba tejto ženy nie je ničím výnimočná. Je veľa ľudí, a možno medzi nich patríme aj my, ktorí prežívajú nepokoj vo svojom vnútri. Vnímajú akúsi prázdnotu vo svojom srdci, ktorú nevedia naplniť. Ženú sa za mnohými vecami. Niektorí hľadajú riešenie tohto problému tým, že sa vrhne do práce mysliac si že peniaze a blahobyť naplnia ich prázdnotu. Iní zasa hľadajú riešenie v zábave, alebo v horšom prípade v drogách. Ježiš Kristus nám však hovorí o pravom pokrme, ktorý dokáže nasýtiť dušu: „Mojím pokrmom je plniť vôľu toho, ktorý ma poslal, a dokonat' jeho dielo“ (Jn 4, 34).

Skúsme si domyslieť, čo sa stane, ak budeme nasledovať tento Kristov príklad. Človek, ktorý sa usiluje plniť Božiu vôľu, bedlivo zvažuje svoje počínanie a vyhýba sa všetkému čo nie je Božou vôľou. Chráni sa predovšetkým hriechu a svoj pohľad zameriava na Boha. Takto sa naširoko otvára prúdom Božej milosti, ktorá naplňa ľudskú dušu a posväcuje ju.

PAR Pozrite, ako pekne o tom hovorí sv. Cyril Jeruzalemský. Hovorí o záhrade, v ktorej je studňa. Dáva vodu na zalievanie kvetov.